

ВЪНШНА ТЪРГОВИЯ НА БЪЛГАРИЯ¹

януари 2015 г.

Износ

За януари 2015 г. износът (*FOB*) възлиза на 1738.2 млн. евро, при 1584.2 млн. евро за същия период на 2014 г., което представлява увеличение със 154 млн. евро (9.7%).

С шестото издание на *Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция (МВФ, 2008)*² се въвеждат съществени методологически промени в отчитането на търговията със стоки и на търговията с услуги. На основата на тяхната икономическа същност, отделни подстатии се прекласифицират от статия *Стоки* (внос и износ) в статия *Услуги* (внос и износ), и обратно.

Основните методологически промени по отношение на износа и вноса на стоки са свързани със стоките за преработка, ремонтът на инвестиционни стоки и стоките, придобивани от туристи при техните пътувания в чужбина. Съгласно досегашното *Ръководство по платежен баланс (МВФ, 1993)* и статистиката на външната търговия първите две подстатии се отчитаха в статия *Стоки* (износ и внос), а стоките, придобивани от туристи при техните пътувания в чужбина се отчитаха в статия *Услуги*. С новите методологически изисквания подстатии свързани със стоките за преработка и ремонта на инвестиционни стоки са включени в статия *Услуги*, а подстатията относно стоките, придобивани от туристи при техните пътувания в чужбина е включен в статия *Стоки*.

Поради това няма равенство между данните за търговията със стоки (износ, внос и търговско салдо), съставяни от НСИ, и данните за износа, вноса и търговското салдо, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс.

Предвид аналитичното значение на данните за износа и вноса на стоки от статистиката на външната търговия, БНБ ще продължи практиката да подготвя кратък текст за динамиката на външната търговия, както и поддържането на съответните серии от данни. Тези материали се съдържат в публикацията *Платежен баланс* и са публикувани на интернет-страницата на БНБ.

По-подробна информация за тези методологически промени има в материала *Съставяне на статистиката на платежния баланс съгласно методологията на шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция*³.

По начин на използване

Основен принос за нарастването на износа за януари 2015 г. на годишна база имат групите *цветни метали* (с 45.8 млн. евро, 28%), *суровини за производство на храни* (с 38.6 млн. евро, 41.4%) и *други суровини и материали* (с 30.8 млн. евро, 19.3%).

¹ Частта *Външна търговия на България* от материала *Платежен баланс на България* обхваща отчетен период с един месец по-кратък от този за платежния баланс. Съгласно Регламент (ЕО) № 638/2004 на Европейския парламент и на Съвета за статистиката на Общността, НСИ предоставя на ЕВРОСТАТ детайлни данни за изпращанията и пристиганията на стоки в рамките на ЕС (Интрастат) в срок до 70 дни след изтичането на отчетния месец (виж методологическите бележки).

² <http://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/bop6comp.htm>

³ Материали, които БНБ подготви във връзка с публикуването на данните, са достъпни на интернет страницата на БНБ на адрес www.bnb.bg, раздел [Статистика/Методологически бележки \(ляво меню\)](#).

Намалява износът на групите *петролни продукти* – с 13.2 млн. евро (8.5%) и *чугун, желязо и стомана* – с 11.8 млн. евро (26.9%).

По стокови групи⁴

По стокови групи най-голямо повишение на износа за януари 2015 г. на годишна база се наблюдава при *мед и изделия от мед* (Глава 74) – с 29.5 млн. евро (18.7%), *електрически машини и апарати* (Глава 85) – с 28.4 млн. евро (19.5%), *житни растения* (Глава 10) – със 17.9 млн. евро (45%) и *маслодайни семена и плодове; разни видове семена* (Глава 12) – с 16.2 млн. евро (51.6%). Износът на групата *чугун, желязо и стомана* (Глава 72) намалява с 11.8 млн. евро (26.9%), както и на *облекла и допълнения за облекла* (Глава 61) с 8.8 млн. евро (15%) на годишна база.

Основни търговски партньори и региони

▪ Европейски съюз

• Износът за Европейския съюз нараства на годишна база със 168.4 млн. евро (16.7%), като делът му в общия износ се увеличава от 63.6% за януари 2014 г. до 67.7% за същия период на 2015 г.

• Най-много нараства на годишна база износът за *Италия* – с 37 млн. евро (23.9%), за *Кипър* – с 30.7 млн. евро (над 3 пъти), за *Германия* – с 20.5 млн. евро (8.7%), за *Гърция* – с 19.7 млн. евро (19.9%) и за *Румъния* – с 18.2 млн. евро (19.6%). Намалява износът за *Австрия* – с 3.5 млн. евро (10.8%) и за *Испания* – с 3.2 млн. евро (11.5%).

▪ Държави извън Европейския съюз

• Износът за държавите извън Европейския съюз се понижава на годишна база с 14.3 млн. евро (2.5%), като делът му в общия износ намалява от 36.4% за януари 2014 г. до 32.3% за същия период на 2015 г.

• Най-голям принос за намалението на износа има този за регион *Други* (спад с 37.4 млн. евро, 34.7%), за *Обединени арабски емирства* (с 12 млн. евро, 31.5%) и за *Русия* (с 10.7 млн. евро, 34.6%). Нараства износът за *Гибралтар* с 12 млн. евро на годишна база.

▪ Страни с най-голям дял в износа

• Най-голям дял в общия износ има износът за *Германия* (14.7% от общия износ, 256 млн. евро), за *Италия* (11.1%, 192.2 млн. евро), за *Турция* (9.3%, 161.6 млн. евро) и за *Гърция* (6.8%, 118.9 млн. евро).

⁴ Стоковите групи включват глави от *Комбинираната номенклатура (Евростат)*.

**Влияние на физическите обеми и цените върху изменението
на износа и вноса на избрани стокови групи¹**

(млн. евро)

	Изменение на годишна база за януари 2015 г.		
	общо	дължащо се на влиянието на фактор:	
		количество	цена
Износ			
<i>Петролни продукти</i>	-13.2	72.6	-85.7
<i>Цветни метали</i>	45.8	48.1	-2.4
Внос			
<i>Суров петрол и природен газ</i>	-118.1	-9.7	-108.4
<i>Цветни руди</i>	76.8	62.1	14.7

¹ По начин на използване.

Отрицателният знак (-) показва намаление на приходите от износ/разходите за внос на стоки.

Внос (CIF)

Вносът (CIF) за януари 2015 г. възлиза на 1941.6 млн. евро, при 2023.6 млн. евро за същия период на 2014 г., което представлява намаление с 82 млн. евро (4.1%).

По начин на използване

Основен принос за понижението на вноса (CIF) за януари 2015 г. на годишна база имат групите *суров петрол и природен газ* (спад със 118.1 млн. евро, 38.8%) и *други енергийни ресурси* (с 99.9 млн. евро, 61.3%). Нараства вносът на групите *руди* (със 76.4 млн. евро, 61.6%) и *други инвестиционни стоки* – с 54.6 млн. евро (90.9%).

По стокови групи

Най-голямо намаление на вноса (CIF) за януари 2015 г. на годишна база се наблюдава при *минерални горива, минерални масла и продукти от тяхната дестилация* (Глава 27) – спад с 214.8 млн. евро (44.4%). Ръст отбелязва вносът на групите *руди, шлаки и пепели* (Глава 26) – със 76.4 млн. евро (61.6%) и *изделия от чугун, желязо или стомана* (Глава 73) с 57.7 млн. евро (187.5%).

Основни търговски партньори и региони⁵

▪ **Европейски съюз**

• Вносът от Европейския съюз се понижава на годишна база с 35.8 млн. евро (3.7%), като делът му в общия внос нараства от 47.6% за януари 2014 г. до 47.7% за същия период на 2015 г.

⁵ По страна на произход на стоката.

- Най-много намалява на годишна база вносът от *Италия* – с 43 млн. евро (27.7%), от *Румъния* – с 12.4 млн. евро (11.2%), от *Полша* – 9.6 млн. евро (17.3%) и от *Гърция* – с 9.4 млн. евро (11.5%). Нараства вносът от *Германия* с 33.4 млн. евро (16.7%).

- *Държави извън Европейския съюз*

- Вносът от държавите извън Европейския съюз намалява на годишна база с 46.2 млн. евро (4.4%), като делът му в общия внос се понижава от 52.4% за януари 2014 г. до 52.3% за същия период на 2015 г.

- Най-голям принос за понижението на вноса има този от *Русия* – намаление с 63.4 млн. евро (21.3%), от *Турция* – с 16.6 млн. евро (14.8%) и от *Украйна* – с 16.1 млн. евро (37.7%). Вносът от регион *Други* нараства с 46.9 млн. евро (124.8%), от *Китай* – с 32.9 млн. евро (24.4%) и от *Чили* – с 28.9 млн. евро (86.1%).

- *Страни с най-голям дял във вноса (CIF)*

- Най-голям дял в общия внос (*CIF*) има вносът от *Русия* (12.1% от общия внос, 234.9 млн. евро), от *Германия* (12%, 233.8 млн. евро), от *Китай* (8.6%, 167.4 млн. евро) и от *Италия* (5.8%, 112.3 млн. евро).